

BEZOEK AAN DE NOORDOOSTPOLDER

DOOR G. JANSMA, HOOGWOUD

Toen tijdens ons jongste weekend te Petten een van ons zijn verzoek herhaalde, nog deze herfst een bezoek te brengen aan de Noordoostpolder, waarbij dan meer speciaal op de ganzen zou worden gelet, werd dat plannetje met instemming begroet. Wie schetst echter mijn verbazing, toen ik Zaterdagavond 15 October, op welk weekend het bezoek was vastgesteld, aankomende in het reeds in het schemerduister gehulde Emmeloord, daar slechts de initiatiefnemers aantrof, die mij mededeelden, dat alle anderen (in totaal zeven personen), al dan niet met bericht van verhindering, verstek hadden laten gaan. Nu is echter ook een groepje van drie groot genoeg; dies troffen we voorbereidingen, teneinde er Zondagmorgen op uit te trekken en zochten daarna onze britsen op, om de nodige krachten te vergaren.

Het bleek 's nachts flink geregend te hebben, maar de dag begon met zonneschijn en de zon is bij ons gebleven. We troffen inderdaad een zomerse dag, zo mooi, dat alleen daarom de wegblijvers reeds spijt gehad zullen hebben. Nog maar nauwelijks op pad, ontdekte ik even buiten het barakkenkamp, waar we gehuisvest waren, boven de boomtoppen uit een bruine kiekendiel. Later op de dag hebben we er nog verscheidene, en ook grauwe, boven de rietlanden van de Zwolse hoek gezien.

Onze tocht per fiets ging van Emmeloord naar Urk. Op weg daarheen zagen we half tegen het zonnelicht in verscheidene malen een vogeltje trekken, waarvan we het geluid niet direct konden thuisbrengen. Bij nabeschouwingen bleek het, dat barmsijsjes langs ons trokken. Even later zagen we toen de eerste ganzen. Op niet meer dan honderd meter rechts van ons zaten zeker een twintigtal grauwe, en zes kolganzen. Was ik aanvankelijk verrukt over het gezicht van deze vogels, later op de dag bleken deze twintig en deze zes slechts een druppel in een emmer water te zijn.

Van Urk af gingen we in zuidoostelijke richting langs de buitenkant van de dijk naar de Zwolse hoek. Op het IJsselmeer dobberden, niet ver van de kust, honderden wilde eenden. Bij de Zwolse hoek gekomen, zijn we naar de binnenkant van de dijk gegaan en daar zagen we uit over de laatste stukken van de Noordoostpolder, die nog niet ontgonnen waren. Een grote vlakte was bedekt met riet en galigaan, terwijl zich daartussen enkele ondiepe plassen bevonden. Deze plassen nu werden bevolkt door duizenden vogels. Het was er een bont allerlei. De ganzen waren niet te tellen en even verderop in een plas ontwaarden we talloze wilde eenden, talingen, smienten, slob-eenden, en voorts ruiters en pleviertjes.

We konden zien, dat het ontginningsproces deze riet- en watervlakte reeds zeer dicht naderde en onze leidsman vertelde ons, dat er binnen twee à drie weken niets meer van over zou zijn.

Langs de binnenrand van de dijk bleken opnieuw enkele barmsijsjes te trekken en we namen koolmezen, pimpelmezen, een roodborstje en even later ook een aantal baardmeesjes waar. Deze laatsten bleken later veelvuldig tussen het hoge riet voor te komen. Niet ver van de kant af, op een klein eilandje, zagen we een schuilhut en daarheen richtten we onze schreden, ons een weg banend door het riet, dat hoog boven onze hoofden uitpluimde, en later door het ondiepe, slikrijke water. In dat slik zagen we tal van sporen

van een veelvuldig voedselzoeken door steltlopers, zoals scholeksters; een teken, dat het slik een rijke voedingsbodem voor deze vogels vormt.

Toen we uit de beschutting van het riet kwamen om de open vlakte over te steken, alvorens ons in de schuilhut weer aan het oog van de vogels te kunnen onttrekken, ging de hele schare op de wieden. Vooral de ganzen gaven daarbij op luidruchtige wijze hun misnoegen te kennen over de verstoring van hun rust. Evenwel was het een uniek schouwspel, deze zeker meer dan duizend grauwe ganzen met hun lichte vleugelboeg langs en over ons te zien trekken. Een schouwspel voorwaar, dat men niet licht meer vergeet, als men het zo mooi heeft gezien.

We installeerden ons in de schuilhut, die genoeg ruimte bood en gingen — in afwachting van de terugkomst der vogels — de inwendige mens versterken. Het duurde niet zo erg lang, voordat de eenden weer terug kwamen en spoedig kregen we ook weer slobben en talingen voor de lenzen. Zeer vrijpostig werd een bosruiter, die vlak om onze hut heen liep en het voedsel voor zijn tenen uit het ondiepe water oppikte.

Het duurde geruime tijd, eer de ganzen terugkwamen, maar toen konden we ze dan ook prachtig bekijken. Vooral een aantal kolganzen, met witte ring om de snavel en donkere buik, bood een prachtige aanblik.

Toen de zon tijdelijk enigszins schuil ging en het wat kouder werd in ons hutje, braken we op, nadat we een schriftelijke dankbetuiging aan de middenpaal hadden geprikt, bestemd voor de eigenaar van de hut.

Onze route voerde vervolgens weer over de buitenkant van de dijk langs Schokkerhaven. Het dijktafblad stond vol met inktzwammen en mijn metgezellen konden de verleiding niet weerstaan er een tas vol van mee te nemen, om 's avonds een maaltje te bereiden.

Over het water van de Schokkerhaven zagen we een smelleken wegschieten, terwijl we even later tussen enkele korenschoven (in de Noordoostpolder om hun typische vorm kafferhutten genoemd) weer eens een bruine kiekendief zagen. We fietsten daarna door naar de Ramspolbrug en zagen links van ons de weinige overgebleven hoge bomen met het kerkje van Schokland oprijzen. Verder trokken we langs het Zwartewater, hoewel de zon reeds bedenkelijk laag begon te staan. Weer zagen we eenden, talingen, smienten, meerkoeten bij honderden tegelijk, maar dat was niet de reden, waarom we nog niet terug gingen. Onze leidsman had ons een visarend beloofd. Toen we reeds de hoop op het zien daarvan wilden opgeven en ik juist de rem van mijn geleende fiets aanzette hetgeen een piepend geluid teweeg bracht, steeg de beloofde visarend op slechts een viertal meters rechts van ons uit het riet op en vloog statig naar de overkant van het Zwartewater, waar hij in het rietland neerstreek. Prachtig konden we hem zien, met de witte kop, de vleugeluiteinden ietwat gevingerd.

Voldaan fietsten we daarna in de schemering terug via Kraggenburg en Marknesse. Het was reeds volslagen donker, toen we in Emmeloord terugkwamen en het was een welbestede dag geweest. Ik kan een ieder, die in de gelegenheid is, aanraden, zijn schreden te richten naar deze nieuwe polder. Vooral het zuidoostelijk gedeelte met het daaraan grenzende Zwartewater is een bezoek meer dan waard.

